

พระครูนิวาสธรรมขันธ์

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

...ในช่วงที่พระครูนิวาสธรรมขันธ์ ได้อุปสมบทที่วัดจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ และศึกษาทางด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณีจากพระพุทธศาสนา วิถีชีวิตของตนเอง และของชาวบ้าน และจากการที่ได้มีโอกาสเรียนรู้จาก หลวงพ่อโอด อดีตเจ้าอาวาส จึงทำให้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในชุมชนจันเสน ทำให้มีความรู้แตกฉาน สามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ พระครูนิวาสธรรมขันธ์ เป็นผู้ดำเนินการริเริ่มให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูบูรณะชุมชน โดยใช้ประวัติศาสตร์ ปรัชญาศาสนา และประเพณี เป็นสื่อในการรวมพลังศรัทธาให้ทุกคนช่วยกันสร้างพิพิธภัณฑ์จันเสน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาของท้องถิ่นและผู้สนใจทั่วไป โดยพระครูนิวาสธรรมขันธ์ ได้ใช้พิพิธภัณฑ์จันเสนเป็นสื่อในการเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาต่างๆ รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นดี และเป็นการรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนจันเสนได้เป็นอย่างดี

ครูประเสริฐ วงศ์สีสม

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม (การแกะสลักลายหัวเรือแข่ง)

...ครูประเสริฐ วงศ์สีสม ชาวจังหวัดน่าน ผู้มีความรู้และความชำนาญในการแกะสลักลายหัวเรือแข่ง ลายเรือแข่ง และประติมากรรมลวดลาย โดยสืบทอดความรู้จากครอบครัวที่ทำงานด้านการแกะสลัก การตัดตุ๊ก (ธง) และงานหัตถกรรมต่างๆ ประกอบกับการใฝ่เรียนรู้และสังเกตผลงานจากช่างที่มีชื่อเสียง ด้วยความศรัทธาในพระพุทธศาสนา จึงได้ใช้วิชาช่างช่วยเหลือนงานบุญประเพณีอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานประเพณีแข่งเรือ โดยจะเป็นผู้สร้างลวดลายแกะสลักลายหัวเรือและลายของลำเรือที่สวยงามวิจิตรบรรจง ครูประเสริฐเป็นผู้ริเริ่มแกะสลักเรือจำลองเพื่อเป็นของที่ระลึกอันมีคุณค่าทางศิลปะ โดยใช้บ้านของตนเองเป็นแหล่งในการเรียนรู้ของชุมชน นอกจากนี้ยังมีความเชี่ยวชาญในการแกะสลักลวดลายตู้พระไตรปิฎก และประติมากรรมเครื่องดนตรีพื้นเมือง เช่น สะล้อ ซอ พิณ ครูประเสริฐได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียน เยาวชน พระสงฆ์ และกลุ่มองค์กรวัฒนธรรมต่างๆ ที่สนใจ โดยให้การสาธิตและการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้ผู้ที่สนใจได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์มากมาย

ครูจ่านง กาญจนโสภณ

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

...จากการที่ครูจ่านง กาญจนโสภณ ได้เรียนรู้ในเรื่องสมุนไพรจากคุณตาและครอบครัว ซึ่งเป็นหมอพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ได้มีความรู้ในการเก็บสมุนไพร การจัดยา และการปรุงยามาตั้งแต่เด็ก ครูจ่านงเข้ารับการศึกษาศึกษาโบราณเภสัช จนสามารถสอบได้ใบประกอบโรคศิลปะวิชาโบราณเภสัชและโบราณเวช จากกระทรวงสาธารณสุข ต่อมาจึงเปิดร้านขายยาและรักษาโรคในจังหวัดกระบี่ โดยตั้งชื่อว่า “ร้านจ่านงเภสัช” ด้วยความต้องการในการพัฒนาความรู้ให้กับหมอพื้นบ้านและผู้สนใจทั่วไป ครูจ่านงได้ใช้ทุนส่วนตัวเปิดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องสมุนไพรทุกวันเสาร์ และอาทิตย์ที่บ้านของตัวเอง ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน ครูจ่านงได้เป็นวิทยากรให้แก่นักเรียนนักศึกษาและผู้สนใจทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำไปรักษาผู้ป่วยอย่างถูกต้องและเป็นการรักษาภูมิปัญญาไทยด้านแพทย์แผนไทยได้เป็นอย่างดี

ครูแก่นฟ้า แสนเมือง

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม (กลั่นธูปไร้สารพิษ)

...ครูแก่นฟ้า แสนเมือง เกิดในครอบครัวของเกษตรกรชนบทที่จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านกลั่นธูปไร้สารพิษอย่างครบวงจร จากความต้องการทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าในสังคมโดยเฉพาะในภาคอีสาน จึงได้เข้ามาพัฒนาชุมชนใน “ศิระะอโคก” โดยใช้ความรู้ที่เรียนมาคิดค้นนวัตกรรมต่างๆ เช่น การทำปุ๋ยเคมีชีวภาพอัดเม็ดจากเครื่องจักรกลที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง ซึ่งทำให้เมล็ดพันธุ์ข้าวออกได้อย่างสมบูรณ์ และริเริ่มจัดตั้งโรงสีข้าวชุมชนเพื่อจัดการตลาดในด้านของการดูแลคุณภาพและรักษาระดับราคาข้าว นอกจากนี้ครูแก่นฟ้าได้ก่อตั้งร้านค้าสหกรณ์เพื่อช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกร ส่งผลให้ชุมชนศิระะอโคกเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเอง และเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือชุมชนใกล้เคียงต่อไป เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ของชุมชน

Phra Khru Nivitdhammakhan

Thai Wisdom Teacher in the field of philosophy, religion, and tradition

...While in the monkhood at Wat Chan Sen, Nakhon Sawan Province, Phra Khru Nivitdhammakhan had studied about philosophy, religion, and tradition through Buddhism, including his own lifestyle, and local people's way of life. Since he had an opportunity to learn more from the revered monk Luang Phor Oad, the former abbot of Wat Chan Sen. Consequently, he is considered a real master who knows everything about the ancient artifacts and community's historical object found in Chan Sen community. Armed with a wealth of knowledge, he is able to disseminate all crucial knowledge to others. Phra Khru Nivitdhammakhan plays a vital role in encouraging people to partake in the restoration works by wisely using history, religious philosophy, and tradition as the powerful media to unite all faiths together. As a result, people pour their hearts and chip in their time to built Chan Sen Museum, a learning centre for local people and those interested. The monk has also used this museum as the educational media to provide knowledge to many institutes, government and private sectors. Regarded as the first-rate learning source, the museum is instrumental in tremendously helping preserving local wisdom of Chan Sen.

Khru Prasert Wongseesom

Thai Wisdom Teacher in the field of art (carving Thai traditional patterns on the prow of a racing boat)

...Khru Prasert Wongseesom, a Nan native, is adept in carving elaborate patterns on the prow and the entire structure of a racing boat. Also, he has a knack for creating klong sabai chai (a big drum used in many traditional rites). Prasert has honed his artistic skills with his father, also a veteran carver who is skillful in a wide variety of dying arts including tung (the northern-style flag) and countless regional handicrafts. A self-taught artist, Prasert also keeps sharpening his artistry by observing other renowned artists' craftsmanship. When the religious rites or traditional festivals are held, the Buddhist pious teacher always lends a helping and skillful hand to create the artistic works. For example, during the boat racing season, Prasert will transform a plain boat into the magnificent and gorgeous one through his carving talent. Besides, he also initiates an idea to create carved boat souvenirs embedded with highly artistic value. Subsequently, his house has turned to be the community's learning centre. In addition, Prasert also has a flair for carving the sacred cabinet known in Thai as tu phra tai pidok used to keep the Buddhist scriptures or Tripikata and creating traditional musical equipment like fiddle and vina. The artist has handed down his accumulated knowledge to students, youngsters, monks, and other cultural groups through demonstrations and real practices,

thus enriching the learners with a wealth of useful knowledge.

Khru Chamnong Kanjanasophon

Thai Wisdom Teacher in the field of Thai traditional medicine

...Khru Chamnong Kanjanasophon's life had been revolved around herbal knowledge since he was a child because his grandfather was once the Thai traditional physician in Nakhon Si Thammarat. When he was still young he helped his grandfather collect herbs, prepare medicines, and even concoct herbal medicine. Later he had studied about ancient pharmacy and received the certificate on Thai traditional medicine from the Ministry of Public Health. After that he opens the pharmaceutical shop "Chamnong Pharmacy" in Krabi Province and provides medical treatment to local people. With the strong determination to pass on the knowledge on Thai traditional medicine to local practitioners and those interested, Chamnong invests his own money and offers a training course on herbal knowledge every weekend at his own house which serves as the important leaning centre of the community. Besides, he also disseminates his knowledge to students, university students, and those interested both in private and government sectors so they can provide the treatment to patients properly and along the way it helps keep the Thai traditional medicine alive.

Khru Kaenfah Saenmuang

Thai Wisdom Teacher in the field of agriculture (chemical-free agriculture)

...Khru Kaenfah Saenmuang was born in the agricultural family in the rustic area of Mahasarakham province. He is the expert in the field of integrated chemical-free agriculture. In an attempt to dedicate himself to assisting those underprivileged, especially villagers in the northeastern part, Khru Kaenfah then takes up the development work in Srisa-asok Community by using his knowledge and experiences to create numerous novel innovations like producing dried biochemical fertilizer from an unique machine created by himself which makes rice seeds thriving more profusely. Furthermore, he also establishes community's rice mill in order to monitor the quality of rice and maintain its price in the market. In addition, the teacher also sets up cooperative shop in an effort to reduce cost, increase crops, and develop community's economy. Consequently, Srisa-asok Community then becomes one of the good exemplars of self-developed lifestyle and serves as the vital force to help support other adjacent neighboring communities in order to develop and upgrade agriculturalists' quality of life and simultaneously build the favourable environment.